Generalitat de Catalunya
Consell Català de l'Esport

1
aPIEC

Documents de proposta
per a l'actualització del
Pla Director d'Instal·lacions i
Equipaments Esportius de Catalunya

L'activitat esportiva i els equipaments esportius

Índex

1. La pràctica d'activitat esportiva a Catalunya 3
   1.1. Les activitats esportives que més gent practica i les més practicades 6
   1.2. El gènere, l'edat i el tipus d'activitat practicada 9
2. La utilització d'equipaments esportius 11

Proposta desembre 2016

Els documents de proposta per a l'actualització del PIEC (aPIEC) són una síntesi de les conclusions dels estudis de base endegats amb aquest motiu. El Servei d'Equipaments Esportius del CCE els posa a l'abast de tothom amb l'objectiu de compartir-los i obrir el debat sobre els diferents temes que incideixen en la planificació dels equipaments esportius. Per tant, són documents de treball provisionals, oberts a la incorporació de les aportacions que es rebin de les persones i entitats interessades.

Bústia de contacte: equipaments.cce.presidencia@gencat.cat
Pàgina web: http://esports.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/equipaments-esportius/

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement 3.0 No adaptada Creative Commons.
Per veure una còpia de la llicència, visiteu http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ca

1. La pràctica d'activitat esportiva a Catalunya

Quan volem referir-nos a l'activitat esportiva que practiquem o a l'activitat física que fem de manera voluntària per millorar la condició física, sovint parlem indistintament d'activitat física, d'activitat saludable, d'exercici físic, d'activitat esportiva o simplement d'esport, tot i que aquests termes tenen matisos diferents en la seva definició que fan que el seu significat no sigui interpretat sempre de la mateixa manera. Per això, el PIEC-2005 els va agrupar a tots ells en un sol concepte que va anomenar "pràctica fisicoesportiva" per referir-se al conjunt de les activitats físiques i esportives.

Les enquestes d'hàbits esportius publicades els darrers anys constaten que s'ha produït una veritable socialització de la pràctica d'activitats fisicoesportives. Aquesta transformació també ha afectat el que entenem per "fer esport", que cada vegada més s'interpreta com el conjunt de pràctiques de caire físic o esportiu, sigui quina sigui la seva motivació: formació, salut, competició o lleure. En aquest context i en consonància amb la definició d'esport de la Carta Europea de l'Esport, l'actualització del PIEC proposa interpretar el terme "esport o pràctica esportiva" en un sentit ampli que englobi la pràctica d'aquestes activitats físiques i dels diferents esports.

Per conèixer quins són els hàbits esportius de la població i la seva evolució, els organismes públics realitzen periòdicament estudis des de diferents àmbits: esportiu, social, sanitari, etc. Les desiguals metodologies i àmbits poblacionals utilitzats han dificultat tradicionalment la comparativa de resultats. Tot i així, de les últimes enquestes disponibles es poden extreure tot un seguit de pautes del comportament de la població que són rellevants a l'hora de planificar els equipaments esportius.

Gràfic / taula 1. Comparativa d'indicadors d'enquestes d'hàbits esportius

Enquesta	Enquesta d'hàbits esportius a Catalunya 2009-2010			Enquesta hàbits esportius a Espanya 2015 (dades Catalunya)	
Organisme	Generalitat de Catalunya Secretaria General de l'Esport			Ministeri d'Educació, Cultura i Esports Consell Superior d'Esports	
Àmbit poblacional	Població de 15 anys i més			Població de 15 anys i més	
Indicador mesurat	Població que manifesta practicar actualment esport	Població que fa alguna pràctica esportiva regularment	Població que ha fet alguna pràctica esportiva durant l'any	Població que va practicar esport durant l'últim any	Població que va practicar esport o va caminar durant l'últim any
Taxa de participació*	**50%**	**70%**	**86%**	**58%**	**87%**

(*) Proporció del total de la població que realitza l'activitat mesurada a cada indicador

Segons l'enquesta d'hàbits esportius de la Secretaria General de l'Esport (SGE), realitzada a l'any 2009-2010, aproximadament el 50% de la població de 15 anys o més, responia afirmativament a la pregunta: practica actualment esport?. Dos punts percentuals més que l'anterior enquesta de l'any 2005.

Però aquesta resposta inicial tenia un alt grau de subjectivitat perquè la percepció que cada persona té del terme "practicar esport" és diferent. També podria estar condicionada pel període de l'any en què es va fer l'enquesta, ja que hi ha activitats que la majoria de la gent practica només en una determinada època de l'any, com esquiar a l'hivern o nedar a l'estiu.

Una anàlisi més aprofundida de les dades d'aquesta enquesta posa de manifest que un 70% de la població practicava regularment alguna de les activitats esportives suggerides posteriorment al qüestionari. La gran majoria amb una freqüència setmanal (66%) i la resta mensual (4%). És a dir, un 20% de persones que havia respost negativament a la pregunta inicial, després reconeixia mantenir una pràctica esportiva regular durant tot l'any.

Un altre 11% reconeixia mantenir alguna pràctica regular però només de manera temporal, és a dir, durant un període de temps determinat, que coincidia sovint amb les vacances o l'estiu. Per últim, un 5% havia realitzat alguna activitat esportiva de forma esporàdica o ocasional.

En total resulta que, finalment, un 86% de la població practicava o havia practicat alguna activitat esportiva durant l'últim any.

Gràfic / taula 2. Regularitat de la pràctica esportiva

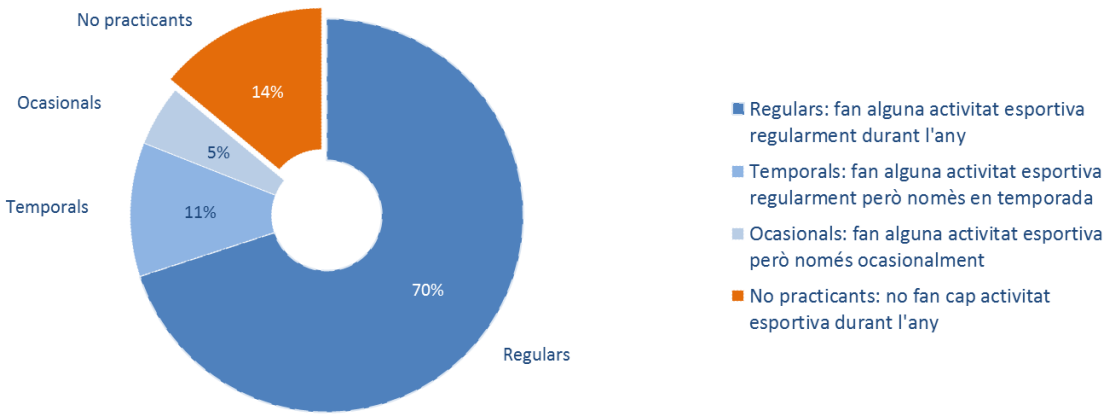

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

En aquesta mateixa línia, l'última enquesta d'hàbits esportius realitzada pel Consell Superior d'Esports a l'any 2015, es concentra en l'anàlisi de la pràctica d'esport en el període d'un any, tot i que, tractant separadament l'activitat de caminar de la resta d'activitats esportives. El resultat global per a Catalunya és molt similar al de l'enquesta de la SGE, un 87% de la població va fer alguna mena d'activitat esportiva o va caminar amb el propòsit de mantenir o millorar la forma física durant l'últim any.

En resum, les enquestes d'hàbits esportius constaten que gairebé tothom practica alguna activitat esportiva al llarg de l'any, sigui quina sigui la seva regularitat. Només una petita part de la població manifesta no haver-ne fet cap: entre el 13% i el 14% de 15 o més anys, segons les dues últimes enquestes disponibles.

El percentatge de practicants entre els menors de 15 anys és encara major, ja que d'acord amb l'Enquesta dels hàbits esportius dels escolars de Catalunya, recentment realitzada per la SGE (2016), un 77% dels enquestats manifesten fer algun esport fora de l'horari lectiu (73% regularment un cop per setmana), a banda de l'activitat esportiva que realitzen preceptivament d'acord amb el seu pla d'estudis.

Amb aquestes altes taxes de participació, es pot concloure que l'activitat esportiva s'ha incorporat com un dels hàbits saludables de la major part de la població. Així, els practicants esmenten principalment que fan esport per mantenir-se en forma o millorar la salut (82%) o

perquè els agrada (76%) o simplement per diversió (58%). Molts més que aquells que al·leguen motius de competició (14%) o una carrera esportiva professional (3%). Com a referència, cal esmentar que el nombre de llicències federatives s'ha estabilitzat en aquests últims anys al voltant de 600.000 persones a Catalunya, que correspondria al 8% la població, sempre en el millor dels supòsits, ja que és possible que hi hagi persones adherides a més d'una federació esportiva.

La manca de temps és el motiu principal al·legat a l'enquesta de la SGE per no practicar o no fer més activitat esportiva (41% dels enquestats). En aquest sentit, és un referent obligat l'Enquesta de l'ús del temps 2010-2011, dirigida per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) i realitzada amb metodologia harmonitzada en l'àmbit de la Unió Europea.

D'acord amb aquesta enquesta, un 40% de la població practica diàriament esport o activitats a l'aire lliure en un dia mitjà de la setmana, augmentant al 44% en un dia de cap de setmana. De mitjana es dediquen gairebé dues hores (1:56) diàries a aquestes activitats, el que equivaldria a 47 minuts si s'extrapola aquesta durada al 100% de la població. Cal tenir en compte, però, que aquestes dades no són comparables directament amb les de les enquestes d'hàbits esportius per la seva diferent metodologia i perquè l'àmbit poblacional és molt més ampli, inclou la població de 10 o més anys.

Gràfic / taula 3. Enquesta de l'ús del temps Catalunya 2002-2003 i 2010-2011. Població que realitza l'activitat (%) i durada mitjana (hh:mm).

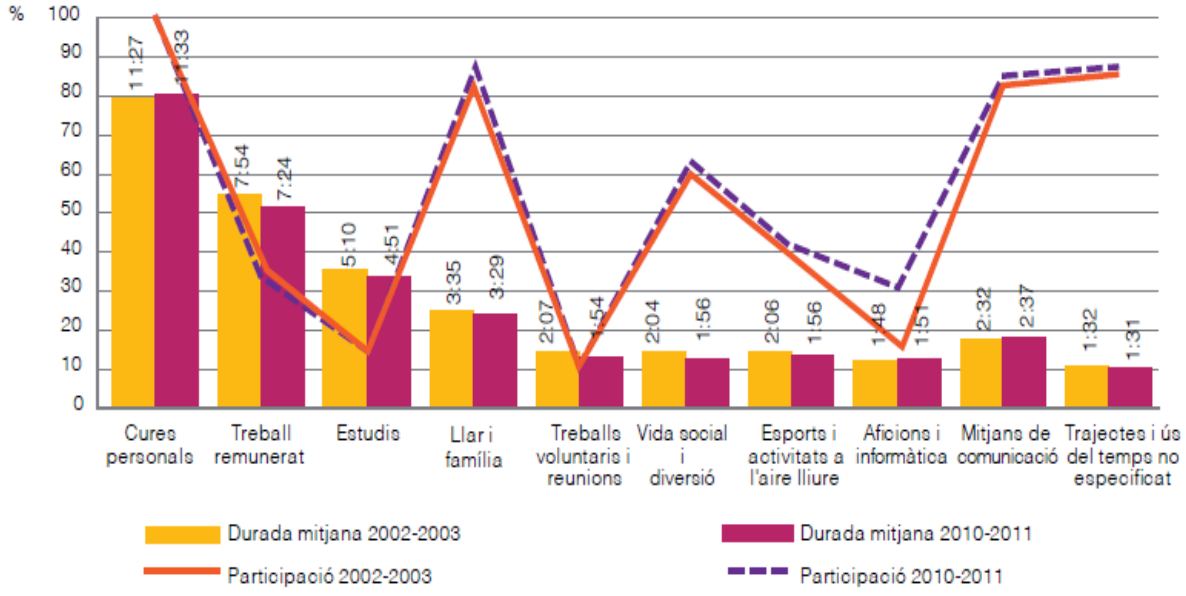

Font: IDESCAT, Principals resultats. Enquesta de l'ús del temps 2010-2011

Si s'analitza l'evolució d'aquests paràmetres durant els últims anys (gràfic 3), queda patent que el temps que es pot dedicar a les activitats esportives té poc marge de creixement, ja que s'ha d'encabir en una rutina diària de manera que sigui compatible amb activitats més ineludibles: cures personals (dormir, menjar, netejar-se...), treball i estudis, llar i família, etc. En realitat, mostra una tendència a disminuir a favor del temps dedicat a les aficions, la informàtica i als mitjans de comunicació.

Aquesta limitació en la disponibilitat de temps, pot ajudar a entendre el perquè els percentatges de participació són més alts els caps de setmana i en períodes de vacances o que bona part dels practicants d'activitats esportives siguin temporals.

1.1. Les activitats esportives que més gent practica i les més practicades

Una vegada constatat que la major part de la població realitza activitats esportives al llarg de l'any, la següent incògnita és conèixer quines són aquestes activitats i el temps que es dedica a cadascuna. El primer que convé aclarir és la diferència entre les activitats esportives que més gent practica, és a dir, aquelles que més percentatge o taxa de participació presenten i les més practicades, és a dir, les que els practicants realitzen amb més freqüència i intensitat.

L'activitat que més gent practica és amb diferència el caminar, gairebé la meitat (48%) de la població major de 14 anys manifestava a l'enquesta de la SGE que caminava com a exercici físic. Segons l'enquesta del CSD, el 70% de la gent acostuma a caminar o passejar almenys 10 minuts seguits amb el propòsit de mantenir o millorar la forma física.

Fins a 60 activitats esportives diferents recollia l'enquesta de la SGE, però després del caminar, només destaca amb percentatges significatius la natació recreativa, practicada pel 28% de la població (24% en l'enquesta del CSD) i les activitats relacionades amb el muntanyisme, senderisme i excursionisme, on participen el 19% dels entrevistats (22% en l'enquesta del CSD). La resta d'activitats presenten uns percentatges de participació per sota del 15%, estadísticament poc significatius si es tracten de manera aïllada.

Per això, l'actualització del PIEC, amb l'objectiu de disposar de dades més representatives per avaluar les necessitats d'equipaments esportius, agrupa les activitats per afinitat i lloc de pràctica habitual, d'acord amb 11 tipus diferents d'activitats esportives. A la taula 4 es detallen les activitats agrupades en cada tipus i els percentatges de participació total del grup i de cada activitat.

Gràfic / taula 4. Participació per tipus d'activitat

Tipus d'activitat	Taxa de participació	Activitats agrupades
Caminar	48%	Caminar com a exercici físic (48%)
Manteniment	33%	Activitats de manteniment i tonificació que normalment es desenvolupen en sales: gimnàstica manteniment (13%), bicicleta estàtica (11%), activitats dirigides (10%), exercici físic a casa (8%), ioga (4%), musculació (4%) i d'altres.
Natació	32%	Activitats aquàtiques que normalment es desenvolupen en piscina: natació recreativa (28%), aiguagim (6%), natació/waterpolo (2%) i d'altres.
Entorn natural	24%	Activitats que normalment es desenvolupen en l'entorn natural: muntanyisme/senderisme/excursionisme (19%), esquí i esports d'hivern (6%), escalada (2%), esports d'aventura (2%) i d'altres.
Bicicleta	20%	Activitats relacionades amb la bicicleta (no estàtica): ciclisme recreatiu (14%), bicicleta de muntanya (10%) i d'altres.
Entorn urbà	19%	Activitats que normalment es desenvolupen en carrers, parcs i platges: curses a peu (13%), patinatge/monopatí (3%), bitlles/petanca (4%), volei platja (3%), futbol platja (2%) i d'altres.
Activitats de pista	14%	Activitats que normalment es desenvolupen en pista poliesportiva: futbol sala (8%), bàsquet (7%), voleibol (2%) i d'altres.
Activitats de camp	11%	Activitats que normalment es desenvolupen en camp poliesportiu o d'atletisme: futbol (8%), atletisme (4%) i d'altres.
Activitats de taula	11%	Activitats i jocs de taula: Tenis taula (5%), billar (5%), escacs (4%) i d'altres.
Activitats de raqueta	8%	Activitats de raqueta o pala que normalment es desenvolupen en pista de tenis, pàdel o frontó: tenis (6%), pàdel (3%) i d'altres.
Altres activitats	6%	Resta activitats no incloses als grups anteriors: golf (2%), motociclisme (2%) i d'altres.

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

La primera conclusió que es desprèn de l'anàlisi conjunta per tipus d'activitat, és que caminar com a exercici físic, a més de ser la que practica més gent, també és la que presenta una regularitat més alta, un 38% de la població la fa habitualment durant tot l'any, per només un 10% temporalment o ocasionalment.

Les activitats relacionades amb el manteniment físic i la tonificació, que habitualment es desenvolupen en sala, són les que més gent practica després del caminar, un terç de la població (33%) i amb una regularitat força alta durant tot l'any (25%). Just el contrari que les activitats relacionades amb la natació, participa un percentatge de població similar (32%), però majoritàriament practiquen en temporada (13%) o ocasionalment (7%), només un 12% manté la regularitat al llarg de l'any.

La mateixa temporalitat presenten les activitats que es desenvolupen a l'entorn natural, ja que tot i tenir un alta participació (24%), la seva regularitat comparativament és molt baixa i majoritàriament es fan durant una temporada o ocasionalment. També presenten aquest comportament les activitats relacionades amb la bicicleta i les que normalment fan servir l'entorn urbà, tot i que en aquests casos la pràctica ocasional supera a la de temporada.

Gràfic / taula 5. Regularitat per tipus d'activitat

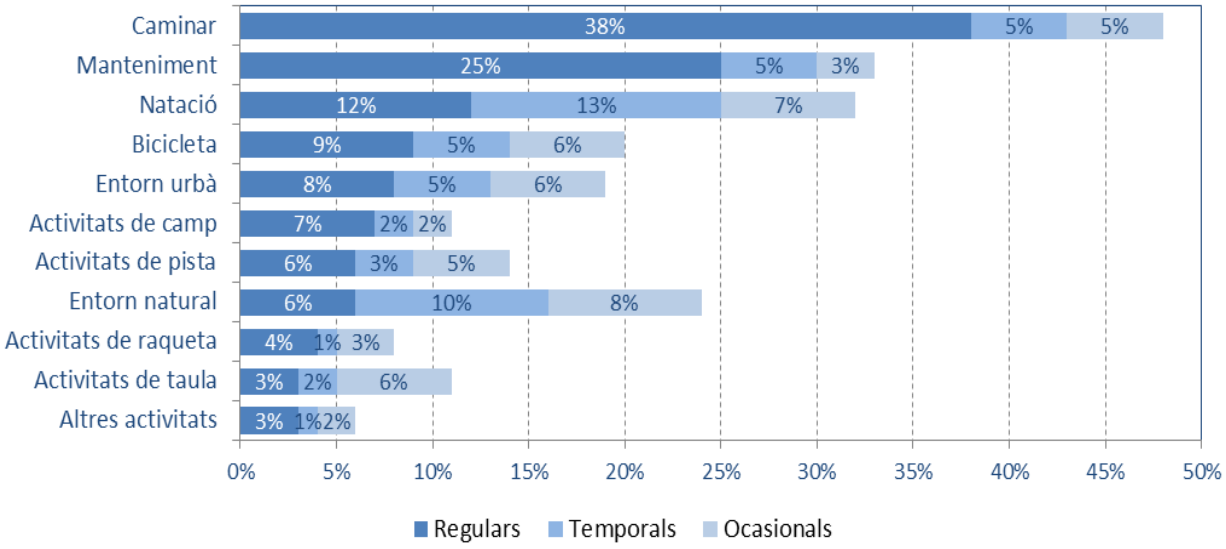

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

Entre la resta d'activitats, destaca que la participació en activitats de pista (14%) és superior a la de les activitats de camp (11%), però aquestes últimes presenten una regularitat més elevada. És a dir, les de camp es veuen menys afectades per la temporalitat.

Per últim, esmentar que les activitats de raqueta i pala (8%), que tenen una participació una mica inferiors a les activitats i jocs de taula (11%), en canvi presenten una regularitat superior, ja que la majoria dels practicants d'aquestes últimes són només ocasionals.

En definitiva, l'anàlisi de la regularitat de la pràctica posa de manifest, com la intuïció ens suggereix, que el desenvolupament de determinats tipus d'activitat es veu afectat per la temporalitat i les condicions ambientals necessàries per desenvolupar la pràctica. Això segurament comporta que no sempre les activitats que més gent practica siguin les més practicades. Però per acabar de certificar-ho, cal conèixer la intensitat amb què les fan.

La intensitat de pràctica és un paràmetre que mesura el total d'hores que els participants dediquen a un determinat tipus d'activitat durant un determinat període de temps. Es calcula multiplicant la freqüència amb què es realitza la pràctica per la durada mitjana de cada sessió.

Per últim, per conèixer les activitats més practicades cal calcular el volum anual d'hores que cada persona dedica a cadascuna d'aquestes activitats, per a la qual cosa només falta multiplicar el percentatge de participació per la intensitat anual. El volum de pràctica es mesura en usos/any, on cada ús representa la dedicació a la pràctica esportiva d'una persona durant 1 hora. El resultat es detalla per tipus d'activitat a la taula 6.

Gràfic / taula 6. Volum de pràctica per tipus d'activitat

Tipus activitat	Freqüència dies/any	Durada minuts/dia	Intensitat hores/any	Participació % població	Volum de pràctica usos/any	% s/t
Caminar	194	78	254	48%	122	38,7%
Manteniment	170	61	174	33%	57	18,2%
Natació	70	58	67	32%	22	6,9%
Entorn natural	30	239	118	24%	28	9,0%
Bicicleta	67	112	125	20%	25	8,0%
Entorn urbà	66	67	73	19%	14	4,4%
Activitats de pista	59	88	86	14%	12	3,8%
Activitats de camp	91	89	135	11%	15	4,7%
Activitats de taula	41	84	57	11%	6	2,0%
Activitats de raqueta	49	85	70	8%	6	1,8%
Altres activitats	51	151	129	6%	8	2,5%
Total volum de pràctica (mitjana usos any per persona)					314	100%

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

El volum de pràctica obtingut representa que la població de Catalunya de 15 o més anys, dedica a la pràctica esportiva una mitjana de 314 hores anuals, el que equival a 26 hores mensuals, a 6 hores setmanals o a 52 minuts diaris. Com a referència, cal recordar les dades de l'enquesta de l'ús del temps de l'IDESCAT, que establia una dedicació mitjana de 47 minuts al dia per realitzar esport.

Gràfic / taula 7. Les activitats més practicades

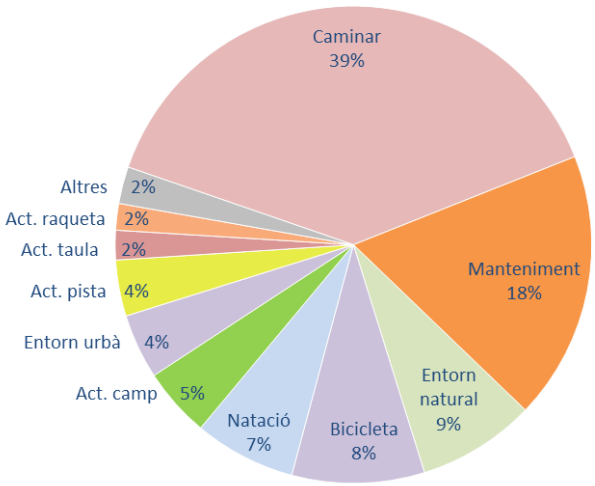

Caminar és l'activitat que més gent practica i també resulta ser l'activitat més practicada, ocupa el 39% del total del temps total que es dedica a la pràctica esportiva. De la mateixa manera, en segon lloc apareixen les activitats de manteniment però representen només el 18% de l'ocupació del temps de pràctica.

Les següents activitats més practicades no segueixen l'ordre de les activitats que més gent practica. Així, les relacionades amb la natació (32% de participació) es veuen afectades per una baixa freqüència per l'alta temporalitat i per una menor durada mitjana de la sessió. Això fa que les activitats que es realitzen a l'entorn natural i les de bicicleta, amb menys participació que la natació, passin per davant quant a temps de dedicació, afavorides per una major durada de la sessió.

La proporció de temps dedicat a la resta de tipus d'activitat està molt repartit, cap d'ells supera el 5%. Només destacar que les activitats de camp passen per davant de les que es desenvolupen a l'entorn urbà i pista, bàsicament perquè la freqüència anual és major al no estar tan afectades per la temporalitat.

1.2. El gènere, l'edat i el tipus d'activitat practicada

Les successives enquestes d'hàbits esportius coincideixen en la mateixa conclusió: els homes practiquen més esport que les dones. Tot i que les dades generals semblen suportar aquesta afirmació, en les darreres enquestes s'escurcen les diferències cada vegada més. Només 5 punts percentuals segons l'enquesta de la SGE (83% dones per 88% homes) i tan sols 2 punts segons l'enquesta del CSD (84% dones per 86% homes). Fins i tot, en determinats trams d'edat passa just el contrari, a partir dels 45 anys el percentatge de dones que fa activitat esportiva de forma regular i durant l'any és superior al dels homes.

També hi ha la percepció generalitzada que a mesura que augmenta l'edat disminueix la pràctica d'activitat esportiva. És veritat que el percentatge de persones que declaren fer esport espontàniament va disminuint amb l'edat, però una anàlisi més detallada posa de manifest que la participació es manté força estable a partir dels 45 anys, només disminueix significativament en el grup de més de 64 anys. Una altra cosa és la intensitat amb què es realitzen aquestes activitats, que disminueix a mesura que avança l'edat.

Gràfic / taula 8. Participació en la pràctica d'activitat esportiva segons gènere i edat

	Declaren fer esport actualment			Fan alguna activitat esportiva regularment			Han fet alguna activitat esportiva durant l'any		
Tram d'edat \ Gènere	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total	Dona	Home	Total
De 15 a 29 anys	46%	68%	57%	67%	86%	77%	87%	96%	92%
De 30 a 44 anys	38%	60%	50%	59%	71%	65%	79%	91%	85%
De 45 a 64 anys	51%	50%	50%	73%	69%	71%	87%	85%	86%
Més de 64 anys	43%	44%	44%	72%	69%	71%	80%	77%	79%
Total general	45%	56%	50%	68%	74%	70%	83%	88%	86%

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

Les dades generals de la taula anterior permeten intuir que la participació en les diferents activitats esportives varia segons el gènere i l'edat dels practicants, ja que en cada situació es trien aquelles activitats que més s'adapten a les condicions de cada persona. Així, a la vista de les dades del gràfic i taula 9, es veu clarament que a l'hora d'escollir el tipus d'activitat, les preferències de dones i homes són substancialment diferents.

Gràfic / taula 9. Tipus d'activitat que més gent practica per gènere

Tipus d'activitat	Participació dones	Participació homes
Caminar	53%	43%
Manteniment	39%	28%
Natació	35%	28%
Entorn natural	20%	28%
Bicicleta	13%	28%
Entorn urbà	12%	26%
Pista	6%	21%
Activitats de camp	4%	19%
Activitats de taula	7%	15%
Activitats de raqueta	4%	13%
Altres activitats	9%	21%

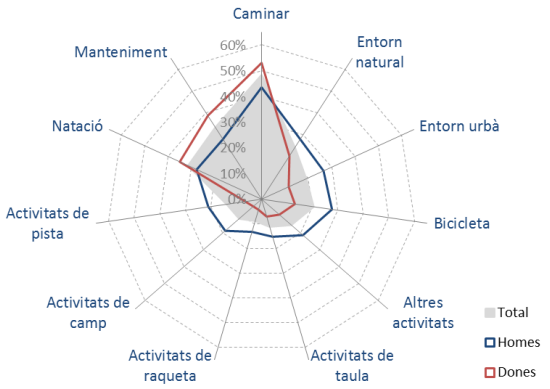

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

Les dones s'inclinen més per les activitats que no es consideren esports tradicionals: caminar, manteniment i natació. Això pot ajudar a explicar la menor percepció que tenen les dones de practicar esport. Els homes presenten un esquema no tan focalitzat, amb una participació més elevada en les activitats de bicicleta i altres que es desenvolupen a l'entorn urbà i natural, així com a tots els esports de pista, camp i raqueta.

Gràfic / taula 10. Participació per edat i gènere

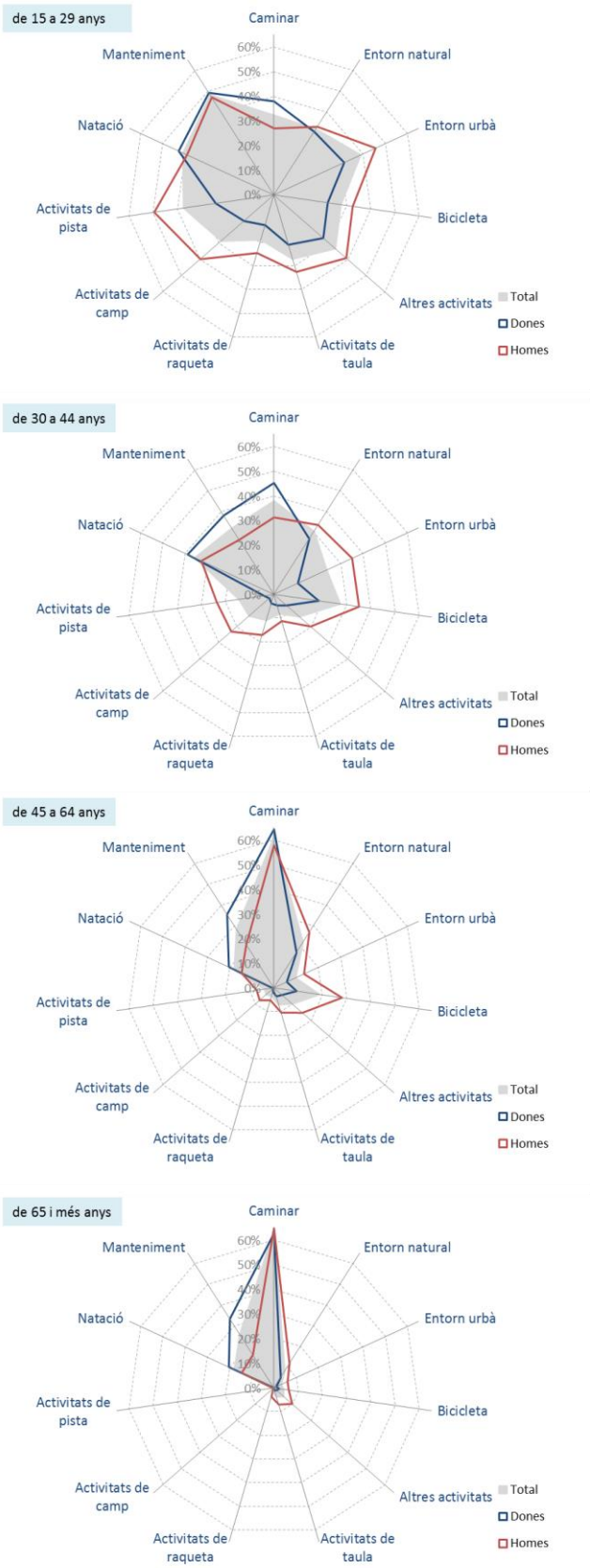

Vist l'esquema de comportament general, és obligat analitzar si també varia per grups d'edat. I en efecte, l'anàlisi de la participació per edat posa de manifest que els menors de 30 anys presenten un perfil amb participació repartida entre tots els tipus d'activitat, tot i que en aquesta edat ja destaca que la participació dels homes en esports de pista i camp duplica a les de les dones.

Entre 30 i 44 anys, les dones comencen a focalitzar la seva pràctica en el caminar, el manteniment i la natació, abandonant massivament els esports de pista i de camp. En canvi, els homes mantenen la participació en caminar, bicicleta i entorn natural, i la baixen en la resta, especialment les activitats de manteniment, pista i camp.

Entre 45 i 64 anys, tant homes com dones augmenten significativament la participació en l'activitat de caminar i la disminueixen a la resta d'activitats, tot i que les dones no tan acusadament en les de manteniment i natació, i els homes les de bicicleta.

A partir dels 65 anys, la pràctica es focalitza bàsicament en caminar, però destaca que les dones mantenen en major mesura les activitats de manteniment i natació, en canvi els homes només mantenen la participació en natació i una petita part substitueixen les activitats abandonades pel caminar.

En resum, es pot concloure que el gènere i l'edat són determinants en la participació de les diferents activitats esportives. A mesura que augmenta l'edat, l'abandonament dels esports d'equip és més que evident, abans les dones que els homes. En canvi, les activitats amb menys exigència física van guanyant participants. Com que les dones participen més en moltes d'aquestes activitats, és raonable preveure que properament la taxa de participació global de les dones superarà a la dels homes.

2. La utilització d'equipaments esportius

Com s'ha vist, les activitats esportives que practica la població són diverses i canviants amb l'edat. El lloc on es realitzen aquestes pràctiques també és divers, de fet, pot ser gairebé tot el nostre entorn, amb l'únic requeriment previ que marquin les normes o els estris necessaris per al desenvolupament de cada activitat. Per tant, es pot fer pràctica esportiva a l'entorn natural, a l'entorn urbà, al domicili o a les instal·lacions esportives. També és possible desenvolupar un mateix tipus de pràctica en espais diferents, és el cas de la natació, que es pot fer a espais naturals (mar, llacs, etc.), en piscines a l'aire lliure o en piscines cobertes, o del patinar, que es pot practicar al carrer, en una pista de skate o en una pista poliesportiva.

Conèixer quina part de la pràctica es desenvolupa en els diferents espais possibles, és la següent incògnita a aïllar, imprescindible per dimensionar correctament les diferents xarxes d'equipaments esportius. Les dades disponibles de l'enquesta de la SGE permeten conèixer a grans trets la proporció del volum de pràctica que es realitza en instal·lacions esportives, en espais oberts (urbans i naturals), o al propi domicili.

Gràfic / taula 11. Volum de pràctica per tipus d'activitat i espai de pràctica

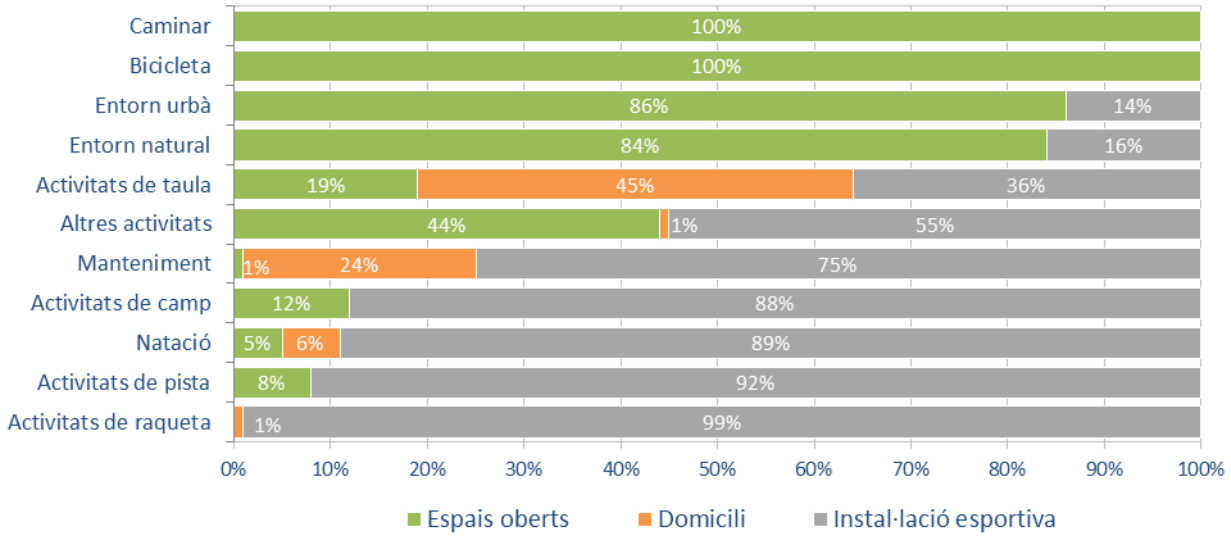

Font: Elaboració PIEC a partir dades Enquesta hàbits esportius a Catalunya. SGE 2010-2011

Com era d'esperar, pràcticament la totalitat de les activitats de caminar i bicicleta es realitza en espais oberts, ja sigui al carrer, a la natura o a les infraestructures. No arriba ni a l'1% el percentatge de ciclisme de competició que es desenvolupa en velòdrom o circuit de bicicleta. També és normal, pel propi criteri d'agrupació, que majoritàriament les activitats que es desenvolupen a l'entorn urbà i natural, es facin en espais oberts, tot i així, entre un 14% i un 16% del volum de pràctica es desenvolupa en instal·lacions esportives, és el cas significatiu de la petanca en espais urbans i l'esquí en espais naturals.

En el cas contrari es troben les activitats de raqueta, gairebé la totalitat es fan en una instal·lació esportiva, però hi ha un 1% que es desenvolupa a pistes de tenis situades al domicili dels usuaris. També les activitats de pista, natació i camp es fan majoritàriament en instal·lacions esportives, tot i que una petita part (entre el 8% i el 12%) es desenvolupa a espais oberts, és el cas del bàsquet, del futbol sala, del futbol, de l'atletisme de fons o de la natació, activitat que també es pot fer a la piscina del domicili (6% del volum de pràctica).

Un comportament diferenciat tenen les activitats de manteniment, tot i que majoritàriament es fan en una instal·lació esportiva, gairebé una quarta part del volum es desenvolupa al propi domicili, es tracta principalment de l'exercici físic i de la bicicleta estàtica.

Per últim, comentar que les activitats i jocs de taula són les úniques que majoritàriament es practiquen al domicili, bàsicament el tenis de taula (ping-pong) i els escacs.

Tenint en compte aquesta proporció per tipus d'activitat, resulta que globalment només un terç del volum de pràctica (33%) es realitza en instal·lacions esportives, és a dir, en espais específicament construïts per al seu desenvolupament. Això significa que majoritàriament la pràctica esportiva de la població es fa en espais oberts (61%) i una petita part al propi domicili (6%).

Gràfic / taula 12. Volum de pràctica per lloc de pràctica

Lloc de pràctica Tipus d'espai	**Volum de pràctica** usos/any	 % s/t
Espais oberts	192	61%
Instal·lació esportiva	105	33%
Domicili	17	6%
Total usos per any i persona	314	100%

Instal·lació esportiva Tipus d'instal·lació	**Volum de pràctica** usos/any	 % s/t
Sala – Sales d'activitats o equipades	43	41%
Piscina - Piscines a l'aire lliure o cobertes	19	18%
Camp – Camps poliesportius o d'atletisme	13	12%
Pista – Pistes poliesportives o pavellons	11	11%
Raqueta - Pistes de tenis o pàdel	6	6%
Altres – Altres tipus d'instal·lació esportiva	13	12%
Total usos per any i persona	105	100%

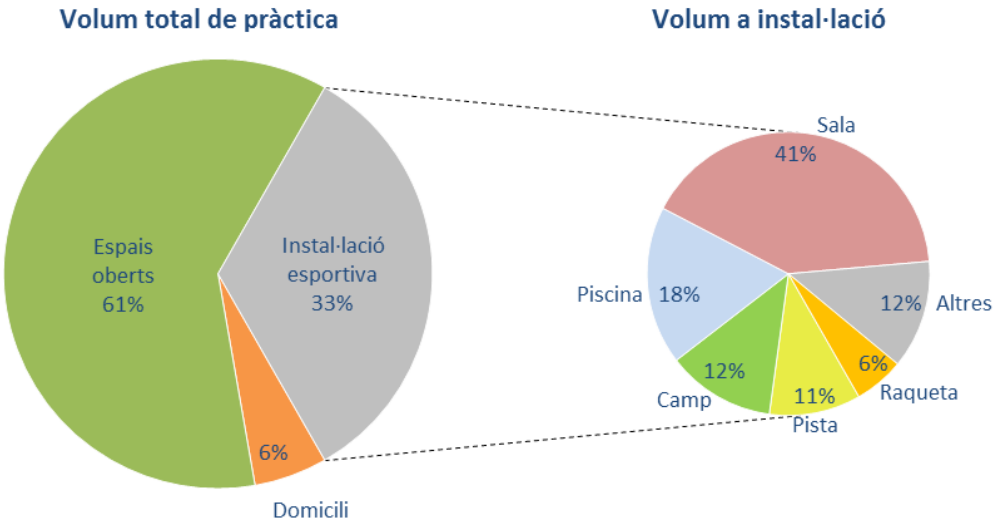

La primera evidència que es desprèn d'aquest resultat general, és que per al desenvolupament de determinades activitats esportives, especialment les no reglades, no sempre és necessària la utilització d'instal·lacions esportives pròpiament dites. També apunta que la qualitat de l'entorn, la gratuïtat o la proximitat de l'espai de pràctica poden afavorir la pràctica de determinades activitats esportives per part de la població. També és destacable que a l'enquesta de la SGE, la manca d'instal·lacions esportives no és un dels motius principals que la població considera com a limitació per poder practicar l'activitat esportiva que vol desenvolupar.

Del volum de pràctica que es fa a instal·lació esportiva, la proporció d'activitat que es realitza en sales destaca sobre la resta, un 41% dels usos anuals es desenvolupen en sales d'activitats dirigides o equipades amb aparells de musculació, tonificació o bicicleta estàtica.

El volum d'usos que es realitzen en piscina (18%), tot i ser el segon grup en magnitud, no arriben ni a la meitat dels usos de sala, i caldria distribuir-los entre els que es fan a piscina coberta i a piscina a l'aire lliure. Com a referència, recordar que només un 12% de la població manifestava fer activitats de natació durant tot l'any, el que representa poc més d'una tercera part del total dels practicants de natació.

El volum de pràctica de camp (12%) i pista (11%) estan força equilibrats però proporcionalment molt per sota de sales i piscines. Els usos de les activitats de raqueta (6%) que es desenvolupen en pistes de tenis i pàdel, ocupen l'últim lloc d'entre els tipus d'instal·lacions convencionals.

En resum, resulta que el 88% del volum de pràctica que es fa en instal·lació esportiva es distribueix en només cinc tipus convencionals: sala, piscina, camp, pista i raqueta. El 12% restant correspon a la resta de tipus, que la major part són espais singulars: rocòdrom, camp de golf, camp de tir, canal de rem, circuit de velocitat, etc.

Gràfic / taula 13. Els espais potencials de pràctica esportiva

Prenent com a base aquesta anàlisi, l'actualització del PIEC proposarà un sistema de xarxes d'equipaments esportius per donar resposta equilibrada a les necessitats de tots els tipus de pràctica esportiva, tant les que requereixen la construcció d'instal·lacions esportives amb espais convencionals o singulars, com aquelles que només necessiten una adaptació, una dotació de material esportiu, una senyalització o simplement una regulació d'ús dels espais naturals, urbans i les infraestructures com a suport de pràctiques esportives.

Esplugues de Llobregat, desembre de 2016